

Anne Mia Steno

AKIO

KRABAT

AKIO

af Anne Mia Steno

Okasan

Klink!

Klank!

Et kæmpestort vindue knager i vinden. Piber i de hængsler, der holder det fast. Anna spejder rundt i værelset og overvejer et kort øjeblik, om hun selv ville kunne flyve væk.

Væk fra alle deres blikke og forventninger.

Bare væk, væk, væk.

Foran hende står et lavt skrivebord og en lilla gulvpude med guldtråde. Til højre et skab med skydedøre og til venstre en gammel seng i træ. Bag døren, et sted inde i huset, er *okasan*. Det japanske ord for mor. Men hun er ingen mor, selvom hun insisterer på, at Anna skal kalde hende det. Hun smiler meget, alt for meget, når hun siger det. Gentager ordet, som om Anna er døv.

O-K-A-S-A-N.

Og så griner hun rigtig højt. Men Anna har gennemskuet hende. De ved begge to, at hun kun griner for syns skyld. *Hvordan kunne far dog falde for hende? Hvorfor kan han ikke se, hvor falsk hun er?* Huset er

et klassisk, gammelt japansk træhus med papirskydedøre og traditionelle rismåtter i alle rum. Gamle planker under måtterne knirker ved selv det mindste fodtrin og sladrer om, at man er der. Der er ingen steder at gemme sig. Bortset fra toilettet. I modsætning til alt andet i huset er det hypermoderne, og så kan det spille tre forskellige melodier, hvis man trykker på et lille panel i højre side. En af melodierne er en kendingsmelodi fra en gammel Disney-film, som Anna kan huske, hun så med sin bedstefar, da hun var lille. Hundrede gange eller mere. Så sad de sammen, derhjemme, i hans mørnede læderstol og sang med.

Derhjemme. Det virker som et helt andet liv nu.

Hun sniger sig ud på toilettet, så tit hun kan. Trykker på musikknappen og stirrer på en lille porcelæns-hund, der står på en hylde over for toilettet. Den er hvid med brune strejf og har et aflangt ansigt med et meget sørgmodigt udtryk. Okasan siger, at det ikke er noget for fine piger at være for længe på toilettet. *Hvem gider også være en fin pige?* Anna laver grimasser i spejlet oven over hunden og synes, at den i et splitsekund fniser til hende. Hun kan høre okasans skridt udenfor. Mærke hendes åndedræt igennem

døren. ”Ordentlige piger ...” Eller hun gætter på, at det er det, som okasans spinkle stemme hvisler ude på den anden side. I virkeligheden forstår hun ikke rigtig de lyde, der kommer ud af kvinden. Bortset fra hendes karikerede grin er der ikke særlig mange udtryk at aflæse. Okasan rører aldrig ved hende og afslører i det hele taget aldrig sine følelser. Anna har set, at hun hver morgen lægger en lys, næsten hvid makeup, som ønsker hun at ligne et spøgelse.

Ud over okasan bor her en meget gammel bedstemor, som er okasans mor, og så selvfølgelig Annas far. I Japan er det meget almindeligt at bo flere generationer sammen. Derudover er det, som om bedstemorens afdøde mands ånd også bor i huset. Det er hans gamle kontor, Anna har fået som værelse. Bedstemoren har stillet små sort-hvide billeder op af ham på et lille alter i sit soveværelse, og hver morgen laver hun grøn te, som hun stiller foran billederne, mens hun sidder på knæ og siger noget uden ord.

Anna forestiller sig tit, hvordan bedstefaren døde, og hun får kuldegysninger, når hun kan se hans aftegninger i de mørke skygger, natten kaster. Heldigvis skal hun snart begynde i skolen og til kendo, en japansk kampsport med sværd, som har været hendes

fristed, siden hendes forældre blev skilt. *Bare tre dage endnu.* Hun piller ved sine bambussværd, som okasan har ryddet væk og stillet bagerst i skabet. Stryger hænderne over hjelmen.

Hvordan endte jeg her?

Anna rynker på næsen, mens hun tænker på, hvor anderledes det hele virkede, dengang i telefonen hjemme i Danmark, da hendes far ringede og foreslog, at hun kom et år til Japan. Han havde altid rejst meget i Asien med sit arbejde som togingeniør og var et par år tidligere flyttet sammen med en japansk kvinde der. Siden da havde de kun set hinanden to gange om året, når han kom hjem, og af og til på Skype. Derfor havde hun heller aldrig mødt okasan, før hun kom til Japan. Kun set hende på de billeder, faren havde sendt, og som en vinkende, smilende person i baggrunden på nogle af Skypesamtalerne. Dengang havde hun tænkt, at okasan var meget smuk. Næsten som et glansbillede.

Det havde virket så rigtigt. En oplagt chance for at lære kendo, der hvor sporten kommer fra. *Nu var det slut med at være mærkelig og anderledes. Ingen af de andre piger i klassen fattede det med kendo.* Og hun ville komme tættere på sin far. Det havde krævet en

del overtalelse. Hendes mor var ikke vild med ideen. Hun syntes, det var for langt væk, sproget for svært og kulturen for anderledes. Eller det var i hvert fald de ting, hun sagde til Anna. Anna husker en samtale, hun overhørte mellem moren og mosteren en aften i stuen, hvor de troede, hun var inde på sit værelse.

”Og vi har jo slet ikke mødt hende, hans nye kone.”

”Nej, men hun er da sikkert sød. Altså, jeg har hørt, at japanere, de er sådan meget ordentlige ...”

”Jo jo, men hun er jo helt fremmed. Og hun har ingen børn selv. Ved hun, hvad hun skal ...”

”Men Anna er jo heller ikke noget lille barn mere.”

”Og ER han der overhovedet? Han er jo altid et andet sted. Kan du ikke huske, hvordan det var?”

På det tidspunkt i samtalen var Anna gået ind til sig selv igen. Ville ikke høre mere dårligt om sin far.

Hun var ti år, da de blev skilt, og det, hun husker bedst, var deres mærkelige ansigter. Ikke kede af det, ikke glade, bare konstaterende. Det var ikke til forhandling. Det var slut. Hun græd. Råbte. Prøvede at overtale dem til at ombestemme sig. Smed sig på gulvet som et lille barn.

”Hvorfor?”

Men det kunne de ikke svare på.

”Vi er enige om beslutningen,” sagde de bare begge to. Anna og moren blev boende i huset. Der var ingen, der spurgte hende, hvad hun ville. Faren forsvandt lidt mere, for hver dag der gik. Først var det bare hans tandbørste, hans tøj, en enkelt stol fra stuen. Efter nogle år kunne hun ikke længere forestille sig, hvordan det ville være, hvis han boede der sammen med dem.

Første dag

Gadung, gadung, gadung.

Annas hjerte er ved at eksplodere. Fem centimeter foran hendes mund gynger et hoved med langt, glat sort hår frem og tilbage. Det føles, som om hun hvert øjeblik kan få en skalle, men det sker aldrig. Anna står sammen med flere hundrede japanere i en lille togvogn, og ingen af dem støder ind i hinanden, ikke en eneste gang. Hun prøver at holde bare lidt afstand til de andres kroppe og håber, at ingen opdager, hvordan hendes hjerte galoperer. Hendes far har hjulpet hende med at skrive skolens navn på telefonens kort-app, men kortet er pakket ind i uforståelige tegn. Hun kan heller ikke forstå, hvad højtaleranlæggets forvrængede stemme forsøger at fortælle hende, og hvilke stationsstop, den melder ud.

1-2-3-4-5-6-7-8 stop.

Hun har talt og holdt regnskab på fingrene. Heldigvis er der mange andre med samme skoleuniform som hende selv på stationen, hvor toget stopper. De andre piger bevæger sig i små enklaver, mens de griner. De sorte laksko klemmer allerede. De er også to numre

for små. Ekspedienten i tøjbutikken, hvor okasan tog hende med hen for at købe skoleuniform og udstyr, havde kigget mistroisk på hende og hvisket med okasan, som handlede det om tophemmelige dokumenter:

”Størrelse 40?”

”Virkelig?!”

”Men hun er jo en pige?”

”Vi prøver med en 38.”

Eller det gættede hun på, de sagde, for hun forstod ingenting. Kun, at hendes fødder var for store. At hun var for stor.

Alt, alt for stor.

Skoleuniformen, en blå plisseret nederdel og en hvid sailorjakke med grønt og blå silketørklæde bundet i en sirlig knude rundt om halsen, vakte også problemer. Nederdelen stumpede, og sailorjakken blev et telt i omkreds, hvis den skulle være lang nok. Hun var for høj.

Alt, alt for høj.

Ekspedienten måtte på lageret og kom ud med en ne-

derdel, der var tre meter i livet, sumobryderstørrelse, for at den kunne dække knæene. Okasan havde set beklemt ud og igen og igen sagt undskyld. ”Sumimasen.”

Undskyld. Det var det første ord, Anna havde lært på japansk. Da de var kommet hjem, måtte okasan skamfuldt sy kjolen ind, mens Anna stod foran spejlet og øvede knuden på tørklædet. Uden held. Den blev hele tiden for stram og for hård. Lakskoene gav sig ikke en millimeter, selvom hun masserede dem og sov med dem om natten.

Pigerne foran drejer af, ind ad en stor, åben gitterport med høje, hvide bygninger bag. Anna dobbelttjekker: Den røde prik på kortet har parret sig med destinationen. En ældre mand med vandkæmmet hår, skjorte og slips står ved indgangen og ... *Hvad?* Manden har en lang lineal i sin højre hånd, som banker med små taktfaste slag ned i den venstre hånd. Pigerne bukker dybt, når de går forbi ham. Enkelte bliver stoppet, og han skiftevis står og sætter sig på hug foran dem. *Hvad har han gang i?* Anna når langsomt og modvilligt hen til ham, selvom hendes skridt bliver kortere og kortere. Der er ingen vej udenom. Han rækker hånden med linealen i vejret for at få hende til at

stoppe og studerer hende så nøje. Stirrer på hendes hår. Hans ene øje vibrerer. *Har han tics?* Anna tager instinktivt en hånd op til hovedet og prøver at glatte de uregerlige krøller om bag øret. *Krøllet og leverpostejfarvet.* Han siger noget, hun ikke forstår, og vipper til tørklædet med linealen. Det hænger slattent rundt om halsen og ligner slet ikke de store, bløde sløjfer, som livligt danser forbi dem. Anna trækker undskyldende på skuldrene og kigger ned, mens han finder linealen frem og måler længden på hendes nederdel. Han rømmer sig, og øjnene søger væk et sted bag hende til en anden pige. Accepteret.

Hun prøver at bøje sig lidt frem, så hun ikke stikker så højt op over de andre. *Der er ingen, der ligner mig. Ikke engang bare lidt.* De står i klumper og griner og peger. En pige kommer hen og rører ved hendes hår. Hun klukler:

”犬みたい”

Anna ryster forvirret på hovedet og mumler på engelsk, at hun ikke forstår. ”Ahh!” siger pigen og spærrer øjnene op, så hun ligner en karikeret mangategning. ”Dogu,” siger hun så flere gange.

”Feelsu like dogu.”

”Dogu?”

”Vuf, vuf,” siger pigen og holder to hænder foran

munden som poter for at imitere en hund. Hun ligner mere et eger.

Mener hun, at jeg ligner en hund?

En ældre kvindelig lærer kommer smilende imod dem. Hun bukker let, da hun ser Anna, og siger en remse, Anna efterhånden kan genkende: はじめましてどうぞよろしくお願ひします. Det er en formel slags velkomsthilsen. Noget med, at det er godt at møde dig, og er der noget, jeg kan gøre. Anna gentager remsen gebrokkent, og både lærerinden og hundepigen klapper begejstret i hænderne. Lidt for begejstret. *Det gik vist ikke særlig godt.* Lærerinden nikker i retning af en stor dør, og Anna forstår, at hun skal følge med. De går igennem en lang gang, og alle steder stirrer pigegrupper på Anna. Hun har lyst til at blive usynlig, og okasans hvide pudderansigt titter pludselig frem et sted i baghovedet. *Måske hun også bare har lyst til at forsvinde?*

De kommer ind i en stor gymnastiksal, hvor hundredvis af piger i skoleuniformer sidder på knæ på gulvet. *500? 700?* Lærerinden puffer Anna op på en scene foran dem. "Shortu speche," siger hun. Anna må gentage sætningen inde i hovedet for at få styr på den.

De mange vokalendelser bryder de engelske sætninger op på mystiske måder. Tale? Som i at præsentere mig selv? Det kan jeg da ikke? Der bliver helt stille i den store sal, da Anna træder op. Halsen snører sig sammen, og hendes krop er både iskold og pulserende varm. Hun hoster og rømmer sig et par gange.

”Hello. I am Anna. I’m from Denmark, and I’m here to practice kendo and learn about your culture.” Hun siger de to sætninger, så hurtigt hun kan. Det er et kapløb mellem hendes vilje, den knastørre mund og den usamarbejdsvillige tunge. Hun kan kun se ansigterne på pigerne på de forreste rækker. De andre smelter sammen til en sort skygge, der står i kontrast til det skarpe lys. De få, hun kan se, kigger undrende og uforstående tilbage. Som forstod de ikke et eneste ord. Anna bukker, så dybt hun kan, og begynder at bakke væk fra scenen, men hun når kun at komme halvt ud, før lærerinden skubber hende tilbage og siger en hel masse, Anna ikke forstår, men som hun gætter på handler om hende.

Vutscj!

Med et smæld bøjer alle pigerne i salen sig i et kollektivt buk, og deres lange, smukke hår fejer hen over gymnastiksalens gulv. Så rejser de sig og forsvinder

grinende og fnisende.

Pludselig er de helt alene, lærerinden og Anna, og salen føles næsten endnu større end før. Lærerinden fægter ivrigt med armene. Den ene lyd efter den anden triller ud af hendes smilende mund, men der er ikke noget af det, der giver mening. Anna ryster beklagende på hovedet, og lærerinden vender sig så om med et ryk og går mod udgangen med på en gang hurtige og rolige skridt. *Hvor skal vi hen?* Ind og ud af forskellige gange. På tværs af det, der må være skolegården. Anna har mistet retningssansen. De ender i et lille, tætpakket klasselokale med omkring 30 elever, der sidder foran hver deres lille pult og skriver, mens en lærer står ved tavlen og skriver japanske tegn. Anna bliver peget i retning af et tomt bord bagerst. Da hun sætter sig, bliver hun pludselig svimmel. Klasseværelset kører rundt. De andres blikke, som var hun fra en anden planet. Alle de tynde kroppe, der får hende til at se kæmpestor ud. Hun bider læberne sammen og fokuserer på en lille, sort plet på bordet foran sig.

Tag dig sammen!

De næste tre timer glider sammen i en grødet blanding af kvalme, uforståelige tegn og fremmede ansig-

Om forfatteren

Anne Mia Steno er født i 1985 i Askov og har siden boet i Tyskland, Japan, Bangladesh og Indien. Anne Mia er uddannet antropolog ph.d. og forsker i og med udsatte unge parallelt med, at hun underviser social- og specialpædagogstuderende på Københavns Professionshøjskole. Derudover går Anne Mia på Manuskriptskolen for Børnefiktion (årgang 2021).

Anne Mia er optaget af emner som at være på vej, at føle sig fremmed, forkert i sin egen krop og kulturelle møder på tværs af verdner og universer. Anne Mia har skrevet mange fagartikler og -bøger og debuterede skønlitterært i 2017 med ungdomsromanen ”Imellem grænser”. I 2021 udkom hun med sin anden ungdomsroman, Akio.